

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvo je v hiši „Katoliškega društva rokočeljskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10.

Leon XIII. in cerkvena glasba.*)

Dné 18. avgusta l. 1890. došla je bila čast P. Angelu de Santi S. J. in gosp. Josipu Galignani, kapelniku milanske stolnice ter predsedniku odbora za cerkv. glasbo v Italiji, da so ju vsprejeli sv. oče in da sta jim izročila spis o glasbenem zborovanji v Soave, list „Musica sacra“ in načrt delovanja, ki ga je odbor predlagal svojim članom. Sv. oče so z največo dobrohotnostjo poslušali adresu, katero je bral P. de Santi, pohvalili so v nji izraženo jim otroško udanost in popolno pokorščino, pa pristavili, da se jim s tem nekoliko zadostuje za ono nezadovoljnost, ki jo je bil v njih vzbudil znani članek francoškega lista „Le Matin“.

Čč. čitatelje utegne zanimati adresa, glasujoča se po besedah takole: „Sveti oče! Predstojništvo cerkv.-glasbenega shoda v Soave, septembra meseca l. 1889., in trajni odbor za cerkno glasbo v Italiji dovoljujeta si Svetosti Vaši k nogam položiti uradne spise onega zborovanja v imenu vsih članov imenovanega odbora. Spodbujeni po opominih, katere je Vaša Svetost kot vrhovni čuvaj v liturgičnih zadevah ter kot vzvišeni podpornik ved in umetnosti tolikrat gojiteljem onega važnega dela sv. liturgije, kakoršna je cerkvena glasba, dajati blagovolila: sklenili smo v onem zborovanji, z vsemi silami na to delati, da se Vaše želje, kolikor mogoče, uresničijo. Slovesno in odkritosrčno zatrjujoč, da hočemo v vsem in po vsem ter brez vsacega pridržka Vaše Svetosti in rimskih kongregacij predpise gledé cerkvene glasbe natanko izpolnjevati, trudili smo se pri onem zborovanji, da smo načrt našega skupnega teženja in delovanja natančno določili, tako da more imenovanim določbam ustrezati, da povrat cerkvene glasbe k liturgičnemu duhu pospešuje, ob enem pa tudi čast prave italijanske in rimske umetnosti reši. Ob enem si usojamo Svetosti Vaši k nogam položiti naš skromni glasbenik, v katerem se trudimo navedena načela zagovarjati, sporočila v svojo lastno tolažbo nabirati o ugodnem napredku, kar sicer počasi gré, à vendar ni brez dobrega vpliva na mnoge škofije italijanske in to s pomočjo vis. čč. škofov, mnogih

*) Po „Osservat. Rom.“ in „Verona fed.“

mašnikov ter precejšnega števila spretnih kapelnikov in skladateljev. Trdno prepričanje gojimo v sebi, da bode navdušenje, ki nam vedno dohaja po vzvišeni besedi Svetosti Vaše, nam dajalo moč in pogum, da bodemo nadaljevali sveto delo ter premagali ne male zapreke, ki se nam vedno nasproti stavijo. V svetovni okrožnici, v kateri je nam Vaša Svetost zaukazala, da naj se povrnemo k učenju prave in zdrave filozofije, blagovolili ste izraziti naslednjo misel: „Svobodne umetnosti zajemajo iz preporoda filozofije, le-té voditeljice vsih vednosti, zajemamo novo življenje in novega duha“; potrdili ste to modro misel s skušnjami vsih časov opazujoč, da so svobodne umetnosti tedaj najlepše cvetele, kadar so filozofijo čislali ter njeno modro sodbo pripoznavali, da so se pa nasprotno svobodne umetnosti zanemarjale in skoro popolnem pozabile, kadar so filozofijo oskrnjevali ter jo z zmotami kvarili“. Malenkost naša je sklenila, nobenega truda se bati, da to nado Svetosti Vaše gledé liturgične umetnosti čedalje boljše in boljše uresničimo. Zahvalimo Vašo Svetost na obrani, ki jo dobivamo, ponižno poljubimo Vam nogi proseč apostolskega blagoslova za se, za družine naše ter za vse one gojitelje cerkvene glasbe, kateri si z nami vred prizadevajo priti do istega smotra“.

V Rimu dné 18. avg. 1890.

Za vodstvo zbora v Soave:

Angelus de Santi, S. J., predsednik.

Za cerkv.-glasbeni odbor v Italiji:

Josip Gallignani, predsednik.

Omenek Akvinskega dal je povod, da so sv. oče duhovito govorili o razmerji, ki more in mora vladati med zdravo filozofijo in svobodnim umetnostim v obče ter cerkveno glasbo še posebej.

Med drugim so opomnili sv. oče, da nas zdrava filozofija uči, opazovati vse stvari po smotru, za kateri so ustvarjene ali se rabijo. Ako imamo vedno pred očmi smoter, za kateri je glasba v cerkvi pripuščena, potem ni težko spoznati, kaj da pripada ti umetnosti, kot sveti in liturgični umetnosti. Ako pa preziramo ta smoter, more se zgoditi, da postane posvetna, kar je objokovanja vredno. Cerkevna umetnost ni več sveta, marveč mora propasti pod raven prave in čiste umetnosti. Sv. oče so pristavili, da edina in prava pot, po kateri se cerkevna glasba praktično in smotru primerno pospešuje, je ta, da se v vsih stvareh razsod in določbe sv. apostolskega prestola ter zbora za sv. obrede izvršujejo, ker le tima najvišjima zakonitima oblastima pripada, določevati to, kar se tiče bogočastja. —

Sv. oče povprašali so potem, kaj da odborov načrt gledé tega in zlasti gledé korala v sebi hrani in so želeli, da se jim §§. 5., 9. in 10. preberó. Slovejo tako-le: „§. 5.: Vrhovni čuvaj katoliške liturgije za vesoljno cerkev je papež. Odvisni od njega imajo isti posel škofje v škofijah svojih. Ako tedaj najvišja zakonita oblast sv. cerkve neposrednje, ali po občnih cerkv. zborih ali po rimskih kongregacijah kaj zapove ali določi, kar se dotika liturgije in delov njenih, ima ona polno in nedotakljivo pravico do tega, in vsakdo mora njenim izjavam pripo-

znati zakonito moč. Isto velja v primernem razmerji o škofih in pokrajinskih zborih. Cerkveni umetnik mora toraj biti vseskozi prepričan, da njegova umetnina nikdar ne more in ne smé nositi naslova svetosti, ako ne ugaja tem določbam. V tem smislu vsprejmemo brez pogoja in izjeme vse, kar je in bode sv. cerkev določila gledé glasbe; zavežemo se pa tudi, da hočemo po najboljem načinu cerkvenemu pravu pomôči do pokorščine, pripoznanja in izvedenja njenih dotičnih zakonov“. — „§. 9. Pokorni določbam sv. prestola in zbora za sv. obrede (S. R. C.), in zlasti gledé na določbo z dné 26. apr. 1883 vsprejmemo pod nadzorstvom ter z oblastjo istega sv. zbora na svitlo dane cerkvene pevske knjige za rabo v cerkvi, ker one edine hranijo avtentično, rimski cerkvi lastno petje“. — „§. 10. Ker je pa naša dolžnost, da gojimo in pospešujemo učenje vsega tega, kar je z zgodovino, estetiko in arheologijo cerkvene glasbe v zvezi: zato hvalimo in pospešujemo vse, kar učeni arheologi našega časa gledé prvotne oblike gregorijanskih melodij na dan spravljajo z namenom nas poučiti: in to tem rajši, čem boljše smo prepričani, da take in enake študije veliko pomorejo, da se melodije, ki jih avtentične knjige hranijo, prav razlagajo in izpeljujejo“. — Sv. oče so izrazili svojo zadovoljnost s tem razlaganjem, a s krepkimi besedami pokazali so svoj srd nasproti onim psovkam, s katerimi je bil malo poprej francoski časnik „Le Matin“ nesramno napadel sv. očeta in zbor za sv. obrede zaradi avtentičnih koralnih knjig. Njih Svetost blagovolila je še dalje časa povpraševati o drugih točkah izročenege načrta ter o napredku reforme cerkvene glasbe v Italiji. —

— K temu sporočilu ni treba nikakoršnega komentarja. Kdor ima le količkaj razuma, nekoliko blage volje in ljubezni do sv. očeta, bode vedel, kaj mu je storiti. Komur so pa toliko jasne besede nerazumljive, kogar ni volja v svojem delokrogu ravnati se po njih: temu tudi odrekamo kar naravnost spoštovanje do sv. očeta, pokorščino do sv. cerkve in mu tu izrazimo svoje prisrčno milovanje.

Občni zbor (13.) Cecil. društva nemškega.

Mons. Frid. Schmidt, vrhovni načelnik „Cecil. društva nemškega“, naznanja v 5. številu „Flieg. Bl. f. kath. K. M.“ da bode imenovano društvo zborovalo letos v Gradci na Štorskem dné 24., 25. in 26. avgusta. Znano je čitateljem našim, da je bil 6. občni zbor tudi v Gradci, kamor je bilo prišlo iz slovenskih krajev nekaj prijateljev cerkvene glasbe. Ker prihaja „fides ex auditu“, sklenili so le-ti, prepričani o resnični lepoti cecil. petja, ustanoviti tudi v Ljubljani društvo z istim smotrom, kar se je zgodilo kmalu pozneje, l. 1877. — Regensburški pevci pod vodstvom gospodov dr. Haberl-a in Haller-ja so navdušili slovenske gôste, tehtni govori prepričali so je o nedostojnem domačem petji, go-

rečnost bila je velika. Toda vsak ogenj pojenjuje, ako mu ne dokladamo goriva; celó ugasniti mora, zlasti tedaj, kadar tu in tam vlivajo v plamen vodo, češ da ta ogenj utegne jim vpepeliti trohljeno ter za silo podprto bajto. Hodilo je mlado društvo od prvega časa do danes trnjevo pot, letela so na-nj od mnogo strani skrito in javno puščice in kamenje; beseda „cecilijanec“ bila je psovka, skoro je ni bilo „prijateljske“ družčine, da ne bi se bila jed, pijača in zabava ogrenila navzočemu „cecilijancu“ z zasmehovanjem in zabavljicami. Tako se je zgodilo, da je marsikateri član, prepričan sicer o resnici in pravici cecilijanskih načel, odjenjal in pobegnil, potem mirno zaspančkal ter mali peščici prepustil boj za sveto reč. A hvala Bogu! še je razvita zastava sv. Cecilije; branili jo bodemo, dasi tudi skoro osamljeni, v vsih slučajih. Pogum nam dajejo navduševalne besede sv. očeta Leona XIII. (z dné 18. avg.*) 1890) do P. Santi-ja S. J. in Jos. Gallignani-ja, kapelnika stolnice milanske: „*Avete la coscienza di diferendere la verità e di propugnare il retto ed il giusto: tirate innanzi non badando alle difficoltà. La verità tosto o tardo vince sempre*“.

— Naj bi te krasne besede sv. očeta zdramile in ojačile mnogo Slovencev! Kakor je l. 1876. cecil. občni zbor v Gradci dal povod, da se je rodilo „Cecil. društvo za ljubljansko škofijo“, tako naj bi letošnji zbor meseca avgusta naše šibko in bolehalo dete postavil na trdne noge. Dragi prijatelji, somišljeniki! Prelepa prilika se nam ponuja; Gradec ni daleč, voznja ni draga, napotimo se tje! Vojaku so potrebne bojne, duhovnu duhovne vaje; kdor hoče delovati za cerkveno glasbo, mora vedeti, kakošna da je, mora jo slišati; same knjige ne zadostujejo. Gračani so že pred l. 1876. delali v cecil. smislu; toda občni zbor jih je še bolje navdušil in ogrel; bili so marljivi, in letos hočejo nam pokazati obilni sad svojega truda, ki se razodeva v naslednjim vspredu:

Dné 24. avg. (ponedeljek) ob 4. uri popol. v stolnici: slovesne večernice; 5glasni falsobordoni iz Proske-jeve „Musica divina“. — Takoj potem: Adoratio Sanctissimi, pri kateri se bode pelo: „Ad te levavi“ zl. P. L. Palestrina za 5 glasov; „Laetentur coeli“ za 5 glasov zl. M. Haller; „Reges Tharsis“ za 5 glasov zl. P. L. Palestrina.

Ob 6. uri: Zbor cecil. društev škofije sekovske v viteški dvorani deželne hiše.

Ob 8. uri: Pozdravljenje društvenikov in udeležencev v „Aninih dvorinah“ poleg južnega kolodvora.

Dné 25. avg. ob 1/27. uri zjutraj: Sv. maša z blagoslovom v stolnici. Narodno petje po domači pesmarici „Hosanna“.

Ob 9. uri: Slovesna sv. maša v stolnici: „Ecce sacerdos“ 6glasno zl. M. Haller. — Missa: „Ecce ego Joannes“. 6 voc. comp. P. L. Palestrina. — Graduale: Koral iz Graduale Rom. — Offertorium: „Desiderium animae ejus“ 4glasno zl. Fr. Witt. — Introitus in Communio: gregor. koral.

Ob 11. uri: Prvo zborovanje društvenikov.

*) Glej prvi članek današnjega lista!

Ob 4. uri popol. v novi cerkvi presv. srca Jezusovega: *Visitatio Sanctissimi*: Skladba za orgle. — „*Stabat mater*“ zl. P. L. Palestrina. — „*In monte Oliveti*“ zl. Orlando di Lasso. — „*Popule meus*“, očitovanja zl. Fr. Witt. — Skladba za orgle. — „*Haec dies*“, zl. M. Nanini. — *Sequentia „Victimae paschali“*, zl. Ign. Mitterer.

Ob 7. uri: Beseda v Aninih dvoranah.

Dné 26. avg. ob 1/27. uri v stolnici: Koralna maša.

Ob 9. uri v cerkvi presv. srca Jezusovega: *Requiem*, zl. Ign. Mitterer, s posavnami.

Ob 11. uri: Drugo zborovanje društvenikov v viteški dvorani deželne hiše.

Ob 4. uri popol. v cerkvi presv. srca Jezusovega: *Visitatio Sanctissimi*: Skladba za orgle. — „*Sequentia*“ za binkoštni praznik, koral z orglami. — „*Confirma hoc Deus*“ 6glasno zl. Orlando di Lasso. — „*Beata es*“ zl. Leon Hasler. — Skladba za orgle. — „*Ave Maria*“ zl. Ant. Brückner, c. k. dvorni orglavec na Dunaji. — „*O gloriosa Domina*“ zl. P. L. Palestrina.

Ob 6. uri: slavnostno zborovanje v viteški dvorani deželne hiše. Takoj po tem slavnostni bankét v Aninih dvoranah.

Glavni predmet posvetovanja in sklepanja pri društvenih zborovanjih bode novi načrt društvenih pravil, sestavljenih lani pri shodu v Bamberg-u.

Za nas sta posebno važna §§. 1. in 19. Po §. 1. bi se imelo dosedanje nemško društvo imenovati: „Splošno Cecilijino društvo za škofije nemške, avstrijske in švicarske“. — §. 19. pa govori o „zvezi škofijskih Cecil. društev s splošnim Cecil. društvom“.

D o p i s i.

Novo mesto, 30. maja. Vže bode dve leti, odkar sem organist pri tukajšnji kapteljski in mestno-farni cerkvi, zatoraj danes poročam, kaj da smo peli v teku tega časa in česa se priučili.

Nastopivši službo, dobil sem tri pevke, zatoraj mi je bila prva skrb pridobiti si stalen pevski zbor. Dvanajst pevk in dva pevca sem dobil v pouk, ter že v pol leta dosegel lep uspeh (glej Ck. Glsb. str. 37. leto 1890). Od tega časa se je zbor nekoliko menjal, in sedaj imam: 3 soprane, 4 alte, 1 tenor in 4 basiste, zbor dvanajst stalnih pevcev. O velikih praznikih in pri pontifikalnih mašah pa dovoljno pomnožim z gg. dijaki pevski zbor in instrumentalna godba nam pripomore k večji slovesnosti, tako da imamo večkrat nad 30 izvršujočih pevcev in instrumentalistov na koru. Tako je letos o Veliki noči pelo Wittovo mašo XI. toni 16 pevskih gri, o Binkoštih smo peli Missa „*Tui sunt coeli*“ (še v rokopisu) in je štel pevski zbor 15, instrumentalni 12 izvršujočih močij. O presv. R. Telesu se je pela Schallerjeva „*Zweite Sonntagsmesse*“, pevk in pevcev 16, instrumentalistov 17, in sicer: tri prve Violine, pet drugih, dve violi, dva violončela, violon, dva klarineta in dva roga. Pri štirih postajah procesije presv. R. Telesa peli smo po vsakem evangeliju mottet, in to iz Hallerjevih „*Laudes Eucharisticae*“ št. 13, 14, 15, in Stoeckelinov „*Jesu, quem velatum*“, po blagoslovu pa Leitnerjeve himne iz C. Glsb.

Latinske maše imamo sledeče v našem repertoiru: Stehle, Preis-Messe; Schweitzer, Kind-Jesu in Schutzengel-Messe; A. Foerster, in hon. S. Caeciliae: Hladnik op. 5. in op. 9.;

Kaim, Jesu redemptor; Hladnik, Tui sunt coeli, instrumentalna (še v rokopisu); Schaller, Zweite Soutagsmesse op. 22. z orkestrom; Santner, V. maša v Es — dur; kinč vseh ste nam pa Wittovi maši: in hon. S. Ambrosii in pa XI. Toni.

V postu smo peli vse nedelje koralno „Missa solemnis“ z vlogami: Ave verum, Mozart; Ecce quomodo, Handl; Crux fidelis, Janez IV.; Popule meus, Vittoria; Pie Pelicane, Stoeckelin.

Vsako nedeljo in praznik imamo po predpisu ob 10. uri peto sv. mašo. Vsikdar pojem koralni introitus in communio; offertorium figuralno, graduale pa ob navadnih nedeljah recitiram, a pri mašah z leviti ga pojemo figuralno. Vseh gradualov in offertorijev imamo v repertoiru do sedaj 63. Jemljemo jih iz Micklovega Lauda Sion, iz Wittovih Fliegende Blätter in Musica sacra, iz C. Glisb., iz rokopisa in drugih zbirk. Če za kako nedeljo (postavim po binkoštih) nimam pravega off. naučenega, odpojem dotičnega koralno, in potem figuralni motet. Za Božič, Velikonoč, Binkošti, Sv. Petra in Pavla, vse Svetnike in sv. Miklavža pojemo 8 glasne offertorije v dveh zborih.

Tantum ergo pojemo iz Cecilije in P. Angelikove. Pri jutranjih mašah rabimo za mašne pesmi brez izjeme Cecilijo; Marijine pesmi pojemo: Riharjeve, Cvekove, Vavkenove, iz Cecilije, P. Angelikove in Hladnikove. Obhajilne in sv. Rešnjega Telesa: Riharjeve, Sattnerjeve, Hladnikove in iz Cecilije. Lepo število slovenskih pesem imamo in pojemo v naši kapiteljski cerkvi (v zapisniku, kamor vsako pesem takoj zapišem, ko se jo naučimo, jih je vpisanih že 127).

Vaje sem imel prvega pol leta vsak teden dvakrat stalne, sedaj enkrat na teden; pred velikimi prazniki, ali po potrebi večkrat na teden (3 do 4krat); po velikih praznikih en teden prosto, in ves mesec julij prost, namreč brezkušenj. Pevci ostanejo na ta način pri vaji, redu, pa tudi pri veselju.

Da pa zamorem tako uspešno delovati in napredovati s svojim zborom, moram se tu očitno preponižno in pristržno zahvaliti milostljivemu in visokočastitemu gospodu proštu Petru Urhu, kateri s se svojo veljavno besedo navdušujejo pevke in pevce k vztrajnosti in gorečnosti, pa jim tudi po zaslugi plačajo trud. Le s tem so pa tudi dosegli, da imamo na kuru vzgledno poslušnost in točnost, kot malo kje.

Zataj upam Vam g. vrednik ob letu, ako nam ljubi Bog da doživeti, poslati enako veselo poročilo. Z Bogom!

Ig. Hladnik,
kapiteljski organist.

Tisis pri Feldkirch-u na Predarliskem. — Vodstvo novo ustanovljenega katoliškega semenišča za učitelje v Tisis-u sporoča, kako se ondi goji glasba, zlasti cerkvena. Naj bi bil poučni načrt in vspehi tega zavoda dregljaj in navod drugim, zlasti državnim učiteljskim toliko bolj, ker se iz ukazov ministerstva za pouk in bogočastje razvidi, da ono želi in zahteva več in boljšega sadu gledé cerkvene glasbe na svojih učiteljskih pripravnicah. Kako se torej podučuje v Tisiškem katoliškem učiteljski? Tako-le: I. Petje. V vsakem letniku drže se za učiteljska predpisanih pevskih ur; poleg pa imajo še po eno uro na teden izključljivo za cerkveno petje in eno uro še posebej za koralno petje. Pri vsakdanji sv. maši pojó gojenci vrsteč se v 4glasnem mešanem zboru iz Mohrovega „Jubilare Deo“ ali pa enoglasno z orglami iz Mohrove „Cecilije“. Vsako nedeljo in vsaki praznik je slovesna maša, pri kateri (ob nedeljah) gojenci razdeljeni v dva zbora koralno mašo, ob praznikih pa večglasne vokalne maše v moškem ali mešanem zboru pojó. Introitus, graduale, offertorium in communio so vselej po cerkvenih predpisih, večinoma koralno iz Graduale Romanum. Za poznejši čas mislijo tudi na v cerkvenem duhu zložene instrumentalne maše, da se pripravniki izolirajo v vsakem oziru za to, kakor cerkev želi. — Tudi popoldanske pobožnosti ob nedeljah in praznikih se vselej s petjem obhajajo, zlasti liturgične vespere, katerih se vsi gojenci udeležujejo. — II. Igranje na gosli. Vsaki gojenec ima svoje lastne gosli. Predpisane šolske ure pa ne zadostujejo; vsaki gojenec ima enako ur na teden še za lastno vajo. Na gosli podučujejo trije profesorji. — III. Igranje na glasovir in orgle. Zavod ima posebno glasbeno dvorano in drugi velik prostor za skupne vaje; poleg teh pa za vsaki glasovir in vsaki harmonij s steklenimi vrati ločen kabinet. Danes ima zavod že 7 glasovirov, 2 harmónija s pedalom in 2 navadna harmónija in Cottage-orgle v domači

kapeli. Tretji harmonij s pedalom preskrbel se bode prihodnjo leto, ko se otvori tudi 4. letnik. Vsaki gojenec ima poleg predpisanih 2 ur za klavir ali orgle še za-se po 4 ure za prosto vajo, slabejši celó po 5—6 ur na teden. Celó v pripravljavnem razredu imajo po 3—4 vaje za ta predmet. Da dobivajo gojenci več veselja do glasbe, prireja se vsaki mesec koncert, pri katerem najbolje izurjeni večje skladbe za klavir in gosli predavajo. Splošnji nauk o glasbi in harmoniji je za posamezne letnike po naučnem načrtu, za učiteljska zapovedanem. Glasovir in orgle podučuje pet profesorjev. Vse se torej stori, da se gojenci toliko v glasbi izobrazijo, kolikor je pri obilnem obsegu drugih mnogoštevilnih predmetov mogoče.

V tem sporočilu je zlasti to poudarjanja vredno, da se vsako nedeljo liturgična služba božja obhaja, da se gojenci tako cerkvenega reda privadijo. Se li enako tudi na drugih učiteljskih godi ali vsaj namerava, — dvomimo. Reči pa smemo, da se na katoliškem učiteljski za glasbo sploh in posebno za cerkveno toliko stori, kolikor se le storiti more.

Z Dunaja. Blagovolite sprejeti v C. Gl. naslednje oznanilo in vabilo ter tako podpirati namene Ambrozijevega društva, katero služi cerkveni glasbi.

Vodstvo Ambrozijevega društva priredi 24. 25. in 26. avgusta 1891 na Dunaji v dvorani c. kr. akademične gimnazije (I. Bezirk, Christinengasse 6) podučevalni kurz: 1. Glasbeno pädagogiko in metodiko; 2. Cerkevno glasbo; 3. Orgljanje.

Predavanja o posameznih predmetih prevzeli so radovoljo le-ti gospodje:

A. Glasbena pädagogika in metodika.

Böhm. Josip, kapelnik mestne župnijske cerkve „Am Hof“ na Dunaji (Metodično postopanje pri poduku v harmoniji).

Dr. Dietz Makso, docent za glasbeno vednost na c. kr. vseučilišči dunajskem (Zgodovina in slovstvo oratorija).

Maxintsak Josip, artistski vodja na konservatoriji dunajskem (metoda podučevanja na gosli).

Pembauer Josip, artistski vodja glasbenega društva v Insbruk-u (O branji partiture in dirigovanji).

Rokitansky Viktor, baron, profesor petja na Dunaji (metoda podučevanja v petji).

Schmitt J., profesor na konservatoriji dunajskem (metoda podučevanja v igranji na glasovir).

B. Cerkevna glasba.

Böhm Josip, (repertoír in izvrševanje katoliške cerkvene glasbe).

Ditko Anton, mons. in župnik v Langenlois-u, (zgodovina in slovstvo cerkv. glasbe, liturgika).

Minichthaler Josip, župnik v Pottenhofen-u (koral in cerkevna pesem).

C. Orgljanje (v dveh oddelkih).

Böhm Josip

Dr. Müller Otton, glasbenik na Dunaji

Harmonizovanje koral, spremljevanje cerkv. pesmi, prosto preludovanje in nauk o modulaciji.

Udeležba pri tem kurzu je brezplačna za vse v Avstriji nastavljene vodje cerkv. zborov, orglavce, pevske učitelje, učitelje in učiteljice javnih šol, kakor tudi za vse duhovnike.

Oglasi se sprejemajo do 1. avgusta in naj se pošiljajo voditelju kurza, gospodu Josipu Böhm, (I. Wollzeile 9) na Dunaj. Oglasu naj se priloži še 1 gl. a. v. za dopošiljatev vstopnice, vsporeda in poučnega reda; kar se lahko zgodi po poštni nakaznici.

Udeležniki morejo tudi, ako jih je volja, ostati 27. in 28. avg. pri prirejenem prvem shodu avstrijskih organistov in izdelovateljev orgel, pri katerem bode na vrsto prišlo mnogo vprašanj o postavljanji in sestavi orgel.

P. n. cerkvene in šolske urade, kakor tudi občinske predstojništva pa vljudno prosimo, naj bi hoteli svojim pevskim vodjem, orglavcem in učiteljem gnutno pomagati, da pridejo na Dunaj in tu nekoliko dni ostanejo.

Ako bodo udeležniki zahtevali, izročilo se jim bode po končanem podučevalnem kurzu tudi spričevalo.

Razne reči.

— Tristoletnica slavnoznanega rojaka našega, cerkvenega skladatelja Jakoba Gallusa smrti boče dné 12. julija t. l. Obhajala se boče v stolnici ljubljanski s tem, da se boče pela krasna maša njegova, nedavno najdena v licealni knjižnici ljubljanski. Maša je 6 glasna (2 soprana, 1 alt, 2 tenora, 1 bas). Da se boče mogla peti, postavil jo je g. Ant. Foerster v takt in moderne ključe; pelo pa jo boče do 50 grl — gotovo zadosti močan zbor. Kot vloga za ofertorij pride na vrsto Gallus-ova skladba „Laudate Dominum in sanctis ejus“ (ps. 150.), kakor jo prinaša današnja priloga „Cerkv. Glasbenika“.

Povodom letošnje 1300letnice sv. papeža Gregorija Velikega razpisali so sv. oče Leon XIII. troje daril za najboljše razprave naslednjih vprašanj:

1. Zgodovinski razvoj liturgije do Gregorija Vel., njegov vpliv na liturgijo ter njen daljši razvitek po smrti njegovi.

2. Vse versko, politično, upravno in socijalno delovanje Gregorija Vel. in njegov vpliv na čas do Gregorija VII.

3. Izsledovanje popisa neke slike, nahajajočega se pri Pavlu Dijkonu. Po tem popisu je bil dal Gregorij Vel. napraviti ob svoji hiši na Celiju sliko predstavljajočo Mater Božjo ter nji na strani stariše svoje.

— C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je kupilo na državne stroške od stolnega kapitula v Tridentu 6 zvezkov rokopisa, v kojih se nahajajo cerkvene skladbe iz 14. in 15. stoletja. To so baje one dragocene knjige, katere je dr. F. X. Haberl v Vierteljahresschrift für Musikwissenschaft (1. letnik 4. zvezek) popisal in o katerih pravi, da so za raziskavanje one še temne dobe prvih kontrapunktistov neprecenljive. Da je ministerstvo ta cerkv.-glasbeni zaklad kupilo, je toliko več vredno, ker je bila velika nevarnost, da bi bil skoro prišel v inozemstvo; vseučilišče v Berlinu je namreč stolnemu kapitolu za rokopis ponujalo visoko ceno — 10.000 mark.

— Tudi c. kr. dvorna knjižnica si je v zadnjem času dragocenih reči pridobila; namreč bogato zbirko redkih muzikalij iz zapuščine znanega glasbenega zgodovinarja Dr. A. W. Ambros-a. Le-ta zbirka hrani stvari, ki bi jih brez vpsela po drugih knjižnicah in arhivih iskali; omenimo le n. pr.: nizozemca J. Okeghem-a mašo „Cognovi me“, Hobrecht-ovo moteto „Salve Crux“, Josquin-ovo mašo „Super voces musicales“, 31 skladb Pierre de la Rue-a in A. Brumel-a, i. t. d. —

— V akademiskem zavodu za cerkv. glasbo v Vratislavi ustanovil se je oddelček za slušatelje katoliškega bogoslovja. Vodstvo je izročeno g. stolnemu vikarju Pawlitzki-ju, sedanjemu učitelju cerkv. petja v kn. šk. semenišči.

— V Palestrini — rojstnem kraju imenitnega mojstra Palestrina — ustanovil se je odbor, kateri boče skrbel da se slavnemu preroditelju cerkv. glasbe ob 300letnici njegovega rojstva (2. febr. 1894) postavi spominek.

Oglasnik

Missa in honorem ss. apostolorum Petri et Pauli, IV vocum inaequalium composita et reverendissimo Domino Petro Urh, praeposito mitrato etc. dedicata auctore Ignatio Hladnik, magistro capellae in ecclesia collegiata Rudolffswerthi. Cena partiture in 4 glasov l glđ. — Veseli nas, da moremo zopet s pohvalo priporočati novo skladbo plodovitega skladatelja, bivšega jako marljivega učenca naše orglarske šole. Motivi nove te maše so gladko v posameznih glasih izdelani, spremljajoči glasovi jih ovijajo prijetno po sekundnih, škálnih postopih; v kljub polfoniji skadna ne boče pevcem — se vé da ne pevcem le po posluhu — pretežka, temveč jim bo mnogo veselja napravila in koristila ter jim tako pripravljala okus za skladbe slavnih mojstrov zlatega veka cerkvene glasbe. Pri „Qui tollis“ zahaja modulacija predaleč in se vrača prisiljeno zopet nazaj, kar bi se dalo popraviti, ako se od besede „deprecationem“ naprej vsi križci pred „a“ zbrisejo; enako tudi v basu in altu pred „e“. „Credo“ nam v mnogih stavkih ne ugaja; ostali deli maše so zopet popolnoma lepo urejeni, kakor „Kyrie“ in „Gloria“. Želimo konečno, da bi se naši cerkveni zbori boljše ozirali na dela domačih skladateljev in jih tako podpirali ter spodbujali k drugim delom. —

Pridana je listu 6. števil. priloge.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezd. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.